

اهداف توسعه پایدار

گروه ترجمه ایسپا؛ ابراهیم شیرعلی

بر اساس اهداف اعلام شده توسط سازمان ملل، تا سال ۲۰۳۰، کلیه کشورهای عضو سازمان باید تلاش نمایند که به اهداف و شاخص های توسعه پایدار با همکاری و تعامل یکدیگر دست یابند. سازمان ملل متحد برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار، ۱۷ هدف کلان را تعیین کرده است، این اهداف عبارتند از:

۱- پایان دادن به فقر، ۲- پایان دادن به گرسنگی، ۳- زندگی سالم و ارتقاء به زیستن، ۴- آموزش با کیفیت، ۵- برابری جنسیتی، ۶- در دسترس بودن آب سالم و فاضلاب، ۷- دسترسی به انرژی پاک و مقرون به صرفه، ۸- رشد اقتصادی پایدار و کارشایسته، ۹- صنعت، نوآوری و زیرساخت، ۱۰- کاهش نابرابری، ۱۱- شهرها و اجتماع محلی پایدار، ۱۲- الگوی تولید و مصرف پایدار و مسئولانه، ۱۳- اقدامات جهت مبارزه با تغییرات اقلیم، ۱۴- استفاده پایدار از اقیانوس و دریاها (حیات اعماق آب ها)، ۱۵- ارتقای اکوسیستم و جلوگیری از بین رفتن تنوع زیستی (حیات روی زمین)، ۱۶- صلح، عدالت و نهادهای توانمند، ۱۷- احیای مشارکت جهانی برای توسعه پایدار. در ادامه برخی از آمارهای منتشر شده به تفکیک اهداف ۱۷ گانه، در آخرین گزارش اهداف توسعه پایدار (The Sustainable Development Goals Report) در سال ۲۰۱۹ اشاره می شود:

پایان دادن به فقر

۵۵ درصد جمعیت جهان به حمایت های اجتماعی دسترسی ندارند. ۹۰ درصد از مرگ و میرهای ناشی از آسیب ها در کشورهای با درآمد متوسط و درآمد پایین اتفاق می افتد. ۷۳۶ میلیون نفر در جهان در سال ۲۰۱۵ در فقر مطلق زندگی می کنند.

پایان دادن به گرسنگی

۸۲۱ میلیون نفر در جهان دچار سوء تغذیه هستند. این رقم در سال ۲۰۱۵ برابر ۷۸۴ میلیون بوده است. ۲ نفر از هر ۳ نفری که مبتلا به سوء تغذیه می باشند در جنوب آسیا و افریقای سیاه (صحرای افریقا) زندگی می کنند. ۲۲ درصد (۱۴۹ میلیون) از کودکان زیر ۵ سال از کوتاه قدی رنج می برند. ۷.۳ درصد (۴۹ میلیون) از کودکان زیر ۵ سال در جهان دچار کمبود وزن نسبت به قد و ۵.۹ درصد (۴۰ میلیون) از کودکان زیر ۵ سال دچار اضافه وزن هستند.

سلامت و بهزیستن

میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال در جهان در سال ۲۰۰۰ میلادی ۹.۸ میلیون نفر بوده است که در این در سال ۲۰۱۷ به ۵.۴ میلیون نفر کاهش پیدا کرده است. انجام واکسیناسیون بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ میلادی، باعث کاهش ۸۰ درصدی مرگ و میر ناشی از سرخک در کودکان زیر ۵ سال شده است. از شیوع ویروس HIV در صحرای افریقا (افریقای سیاه) بین افراد بزرگسال ۴۹-۱۵ سال، طی سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷ میلادی، ۳۷ درصد کاسته شده است.

آموزش با کیفیت

۷۵۰ میلیون فرد بی سواد در جهان وجود دارد که دو سوم آن ها را زنان تشکیل می دهند. از هر ۵ کودک بین ۶ تا ۱۷ سال، یک کودک به مدرسه نمی رود. بیش از نیمی از مدارس در افریقا به تسهیلات زیرساختی مثل؛ آب آشامیدنی، امکانات بهداشتی، اینترنت و کامپیوتر دسترسی ندارند.

برابری جنسیتی

۲۴ درصد از اعضا و نمایندگان پارلمان های ملی را زنان تشکیل می دهند. از سال ۲۰۰۰ میلادی در جنوب آسیا، به میزان ۴۰ درصد از ریسک ازدواج دختران در دوران کودکی کاسته شده است. ۳۰ درصد از زنان بین ۲۰ تا ۲۴ سال در جهان در سال ۲۰۱۸، در سن پایین تر از ۱۸ سال ازدواج کرده اند. ۳۹ درصد از نیروی کار در جهان را زنان تشکیل می دهند اما فقط ۲۷ درصد آن ها در پست های مدیریتی فعالیت دارند.

دسترسی به آب سالم و فاضلاب

۷۸۵ میلیون نفر در جهان به هیچ گونه امکانات و زیرساخت آب آشامیدنی در سال ۲۰۱۷ دسترسی ندارند. از هر ۴ بیمارستان و مراکز درمانی و مراقبتی، یک مرکز با کمبود تسهیلات آب آشامیدنی مواجه هست. از هر ۵ نفر، ۲ نفر در جهان به امکانات و سرویس بهداشتی (شستشو با آب و صابون) در خانه دسترسی ندارد. تا سال ۲۰۳۰ میلادی، ۷۰۰ میلیون نفر در جهان به دلیل کمبود آب مجبور به جابجایی و مهاجرت هستند. ۶۷۳ میلیون نفر (۹ درصد جمعیت جهان)

در سال ۲۰۱۷ هنوز دسترسی به توالی بهداشتی و سرپوشیده ندارند و در فضای باز این کار را انجام می دهند که اکثریت آن ها در جنوب آسیا زندگی می کنند.

دسترسی به انرژی پاک و مقرون به صرفه

از هر ۱۰ نفر در جهان، ۹ نفر به انرژی الکتریسیته (برق) دسترسی دارد. ۸۷ درصد از کسانی که در جهان به انرژی برق دسترسی ندارند را روستائیان تشکیل می دهند. ۱۷.۵ درصد از انرژی نهایی مصرف شده، شامل انرژی های نو (تجدیدپذیر) است.

کار شایسته و رشد اقتصادی

بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷ تولید ناخالص داخلی واقعی در کشورهای کمتر توسعه یافته ۴.۸ درصد رشد داشته است. بهره وری در کار در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ در جهان، ۲.۱ درصد افزایش داشته است که این رقم رشد از سال ۲۰۱۰ بالاترین میزان بوده است. میانگین پرداختی ساعتی به مردان در مقایسه با زنان، ۱۲ درصد بالاتر است. نرخ بیکاری جهانی در سال ۲۰۱۸ برابر با ۵ درصد است. از هر ۵ جوان در جهان، یک نفر به هیچ گونه آموزش، یادگیری و کار اشتغال ندارد.

صنعت، نوآوری و زیرساخت

آهنگ فرایند صنعتی شدن در کشورهای کمتر توسعه یافته بسیار کند است و از اهداف تعیین شده در افق ۲۰۳۰ فاصله دارد؛ سرانه ارزش افزوده تولید در کشورهای کمتر توسعه یافته برابر ۱۱۴ دلار و همین سرانه در کشورهای صنعتی برابر با ۴.۹۳۸ دلار است. در سال ۲۰۱۶ در بخش تحقیق و توسعه در جهان حدود ۲ تریلیون دلار سرمایه گذاری صورت گرفته است که نسبت به سال ۲۰۰۰ میلادی ۷۳۹ میلیارد دلار افزایش را نشان می دهد. در سال ۲۰۱۸ میلادی، ۹۰ درصد از مردم جهان در مناطقی زندگی می کنند که به شبکه موبایلی با کیفیت (3G) دسترسی وجود دارد، البته همه افراد قادر به استفاده از آن نیستند.

کاهش نابرابری

در بیش از نیمی از ۹۲ کشوری که اطلاعات آن‌ها موجود است، درآمد ۴۰ درصد از جمعیت، پایین است. در بسیاری از کشورها سیاست و قوانین در خصوص حقوق مهاجران وجود دارد اما در برخی از کشورها از حقوق و وضعیت اجتماعی و اقتصادی کارگران مهاجر حمایت نمی‌شود. طبق آمارها ۷۶ درصد از کشورها سیاست‌هایی در خصوص مدیریت و تنظیم مهاجرت دارند. ۵۴ درصد از کشورها در خصوص حقوق مهاجران و ۵۷ درصد از کشورهای جهان در خصوص رفاه اجتماعی - اقتصادی مهاجران سیاست‌های مشخصی دارند.

شهرها و اجتماعات محلی پایدار

۱ نفر از هر ۴ نفر شهرنشین در دنیا در شرایط زاغه نشینی زندگی می‌کنند. کاهش نسبت جمعیت شهری ساکن در زاغه‌ها در سطح جهانی بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ (از ۲۸ درصد به ۲۳ درصد) روی داده بود اما این روند اخیراً معکوس شده این نسبت به ۲۳.۵ درصد در ۲۰۱۸ رسیده است. در حال حاضر رقم مطلق مردم ساکن در زاغه‌ها یا سکونت‌گاه‌های غیر رسمی به بیش از ۱ میلیارد رسیده است. برآورد می‌شود ۳ میلیارد نفر به مسکن مناسب و قابل استطاعت تا ۲۰۳۰ در سراسر جهان نیاز خواهند داشت. تنها ۵۳ درصد از ساکنان شهرها به حمل و نقل عمومی دسترسی مناسب دارند. بر اساس داده‌های ۲۰۱۸ از ۲۲۷ شهر، در ۷۸ کشور، ۵۳ درصد ساکنان شهرها دسترسی مناسبی به حمل و نقل عمومی دارند. شرایط استاندارد یعنی این که هر شهروند حداکثر ۵۰۰ متر فاصله پیاده تا ایستگاه اتوبوس یا سامانه حمل و نقلی کم ظرفیت یا ۱۰۰۰ متر فاصله با پایانه ریلیا کشتی فاصله داشته باشد. افزایش تعداد کاربران حمل و نقل عمومی بین ۲۰۰۱ و ۲۰۱۴ به حدود ۲۰ درصد رسیده است. در ادامه اشاره شده است؛ ۹ نفر از هر ۱۰ نفر شهرنشین هوای آلوده تنفس می‌کنند. بر پایه داده‌های ۲۰۱۸ از ۲۲۰ شهر در ۷۷ کشور، شهرهای اندکی موفق به اجرای نظامی از فضاهای باز عمومی پوشش دهنده کل نواحی شهری (دسترسی آسان برای تمامی ساکنان) شده‌اند. یافته‌ها می‌گویند سهم میانگین جمعیت در فاصله ۴۰۰ متری پیاده تا یک فضای باز عمومی در حدود ۳۱ درصد است. ۲ میلیارد نفر به خدمات جمع آوری زباله دسترسی ندارند؛ ۱۵۰ کشور برنامه‌های ملی شهری خود را تهیه و تدوین و نیمی از آن‌ها در مرحله اجرای آن برنامه‌ها هستند.

الگوی تولید و مصرف مسئولانه

ردپای متریال در جهان با سرعت قابل توجهی در حال رشد است و حتی از جمعیت و رشد اقتصادی پیشی گرفته است. کشورهای توسعه یافته یک پنجم، منابع طبیعی را برای تولید همان مقدار کالا نسبت به کشورهای در حال توسعه مصرف می کنند. نزدیک به ۱۰۰ کشور در جهان به صورت فعالانه سیاست‌ها و معیارها برای ارتقاء و دستیابی به الگوی تولید و مصرف را پذیرفتند. تقریباً ۳۰۳ سیاست و دستورالعمل در جهان در این خصوص وجود دارد.

اقدامات جهت مبارزه با تغییرات اقلیم

میانگین دمای زمین در سال ۲۰۱۸ تقریباً یک درجه سانتیگراد نسبت به دوران پیشاصنعتی بالاتر است. آسیب‌ها و بلایای طبیعی و مربوط به آب و هوا تقریباً بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۷ ۲۰۱۷ جان ۱.۳ میلیون نفر را گرفته است. در سال ۲۰۱۷ میزان غلظت گاز دی اکسید کربن در اتمسفر نسبت به دوران پیشاصنعتی ۱۴۶ درصد بیشتر است. با وجود افزایش میزان سرمایه گذاری در بخش آب و هوا، اما طبق آمار در سال ۲۰۱۶ میزان سرمایه گذاری در بخش سوخت های فسیلی (۷۸۱ میلیارد دلار) نسبت به سرمایه گذاری در بخش آب و هوا (۶۸۱ میلیارد دلار) بیشتر است.

استفاده پایدار از اقیانوس و دریاها (حیات اعماق آب ها)

مقدار اسید موجود در اقیانوس ها نسبت به دوران پیشا صنعتی ۲۶ درصد بیشتر شده است. نسبت موجودی ماهی در دریاها و اقیانوس‌ها از حد پایدار عبور کرده و کاهش یافته است و از ۹۰ درصد در سال ۱۹۷۴ به ۶۷ درصد در سال ۲۰۱۵ رسیده است. بین سال های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۸، از ۲۲۰ منطقه ساحلی، ۱۰۴ منطقه کیفیت آب را بهبود بخشیده اند. ۱۷ درصد آب های جهان، تحت پوشش قوانین ملی هستند و جز مناطق حفاظت شده محسوب می شوند که این میزان پوشش نسبت به سال ۲۰۱۰ میلادی دو برابر شده است.

ارتقای اکوسیستم و جلوگیری از بین رفتن تنوع زیستی (حیات روی زمین)

از دست دادن تنوع زیستی با سرعت بیشتری در حال وقوع است. خطر و ریسک انقراض گونه ها در طول ۲۵ سال گذشته تقریباً ۱۰ درصد بیشتر شده است. تخریب زمین بر یک پنجم مساحت زمین و زندگی یک میلیارد نفر آسیب می رساند.

صلح، عدالت و نهادهای توانمند

مردان در کل حدود ۸۰ درصد قربانیان قتل را تشکیل می دهند این در حالی است که آمار قربانیان قتل های خانوادگی برای زنان ۶۴ درصد است. سازمان ملل متحد تا سال ۲۰۱۸ میلادی، ۳۹۷ قتل و اعدام مدافعان حقوق بشر، روزنامه نگاران و اتحادیه های صنفی را در ۴۱ کشور ثبت و تایید کرده است. ۹۱ روزنامه نگار و وبلاگ نویس در بین قربانیان دیده می شود. ۷۰ درصد قربانیان قاچاق انسان را در جهان، زنان و دختران تشکیل می دهند.

احیای مشارکت جهانی برای توسعه پایدار

بیش از ۸۰ درصد مردم در کشورهای توسعه یافته به اینترنت دسترسی دارند. این آمار برای کشورهای در حال توسعه ۴۵ درصد و برای کشورهای توسعه نیافته ۲۰ درصد است. خالص کمک های رسمی برای توسعه (ODA) در سال ۲۰۱۸ میلادی، ۱۴۹ میلیارد دلار است که نسبت به سال ۲۰۱۷ میلادی ۲.۷ درصد کاهش پیدا کرده است. استقرای، بزرگترین منبع تامین مالی خارجی در کشورهای کم درآمد و متوسط در سال ۲۰۱۹ است.